

چیرۆکی مامۆستا و قوتابی

و: رهزا شوان

له یهکهمین رۆژی دهستپیکردنی سالی تازهی خویندندا، خاتوو(تۆمسۆن) له پۆلی پینجهمی بنهپهتیدا، له بهردهم قوتابییهکاندا وهستا، بۆ خۆشی چهند رستهیهکی ناسک و شیرینی به گویی قوتابییهکانی دا، ئینجا پیتی وتن: "من ههموتانم خۆشدهویت" بهلام له دلی خۆیدا، تهنها قوتابییهکی لیدهکردن، که ناوی (تیدی ستۆدارد) بوو، له ریزی پیشهوهدا دانیشتبوو.

مامۆستا تۆمسۆن، له ماوهی سالی رابردودا چاودیتری (تیدی)ی قوتابی دهکرد، تیپینی ئهوهی کرد، که لهگهڵ مندالانی تردا یاری نهدهکرد، جلهکانی ههمیشه چلکن بوون، ههموو کاتیک پیتیستی به خۆشۆرین ههبوو، سههرهپای ئهمانهش مندالیکی رووگهش و دلخۆش نهبوو.

کار گهیشه ئهوهی که مامۆستا تۆمسۆن، خۆشی لهوه دهیینی که به پینووسیکی سوور، به هیلکی پان لهسههراپهپهکانی نووسینهکانی تیدی دا، نیشانهی ههله (ئیکس)ی بۆ دادهنا، دوايش له سهرووی لاپههکانیشیدا، وشه (دهرنهچووی)ی بۆ دهنووسی.

لهو قوتابخانهیهی که مامۆستا تۆمسۆنی لیبوو.. وا پیتیستی دهکرد که به تۆمارهکانی خویندنی (کارتی کهسیتی) سالهکانی پیشتری ههر قوتابییهکدا بچیتهوه.. دوا کارت که تهماشای کرد، تۆماری تایهتی نمرهکانی تیدی بوو، له کاتیکدا که به پرۆفایلهکهیدا دهچۆوه و ئهو کورته راپۆرت و تیپینیانهی دهخویندوه، که مامۆستایانی پۆلهکانی پیشتر دهربارهی تیدی نووسیویان، لهپر شتیکی سهیری بۆ دهرکهوت!!

مامۆستای پۆلی یهکهمی بنهپهتی، ئهمهی بۆ تیدی نووسیوو: "تیدی مندالیکی زیرهکه، رووخۆش و دلخۆشه.. کارهکانی زۆر به وردی و به ریکی و به جوانی ئهجام دهدا، خاوهنی رهوشت و رهفتاریکی بهرزیشه.."

مامۆستای پۆلی دووهمیش ئهمهی، دهربارهی نووسیوو: "تیدی قوتابییهکی باشه له لای هاوڕیکانی پۆلهکهشییهوه خۆشهویسته، بهلام بیزار و رارایه، به هۆی ئهوهی که دایکی توشی نهخۆشییهکی کوشنده بووه.. ژیانیکی گران و کیشه و دلتهنگی و ناخۆشی و ماندووبوون بالی بهسههراکهیهنادا کیشاوه.."

بهلام مامۆستای پۆلی سێیهم، دهربارهی تیدی نووسیویتی: "کۆچکردنی دایکی، به قورسی کاری تیکردوه.. به ههموو توانایهکییهوه ههولادات و کۆشش دهکات.. بهلام باوکی گویی پینادات.. گهر به خیرایی ههندی ریوشوین نهگیرینههر.. ژيانى نالهبارى مالهوهيان، زیاتر و به خیرایی کاری تیدهکات.."

مامۇستاي پۇلى چوارەمىش، ئەمانەي لەسەر تىدى نووسىيىو: "تىدى قوتابىيەكى دامامو و گۆشەگىرە، زۆر ھەزى بە خويىندى نىيە، كەم كەسىش ھاورپىتى دەكا.. ھەندى جارىش لە كاتى وانەوتتەو، باويشك دەدا و خەودەيىتەو.."

لېرەو مامۇستا تۆمسۆن ھەستى بە كىشەكەي كىرد.. زۆرىش ھەستى بە شەرەمەزارى و شورەيى خۆى كىرد.. بەرانبەر بەو نادروستىيەي كە دەرھەق بە تىدى كىردى.

مامۇستا تۆمسۆن زىاتر ھەلوئىستى بەرەو خراپتر تىكچوو، كاتى كە قوتابىيەكانى بە بۆنەي جەژنى لەدايكوبونىيەو، دىارى جوانيان بۇ ھىتابوو، بە شىرتى رەنگاورەنك و بە كاغەزى جوانى بىرقەدار دىارىيەكانيان پىچابونەو.. تەنھا تىدى نەبىت، ئەو دىارىيەي كە لەو رۆژەدا پىشكەشى كىرد، بە ساكارى و نارپىكى بە كاغەزىكى بۆرى رەنگ تارىك پىچابوويەو.. بەو كىسە بۆرانە پىچابوويەو، كە عەتارەكان شىتان تىدەكىردن.. كاتى كە مامۇستا تۆمسۆن دىارىيەكەي تىدى كىردەو، سوئ چوودەلئەو. ھەندى لەقوتابىيەكان، كە دىارىيەكەي تىدى يان بىنى، كە ملوانكەيەك بوو، لە بەردى ئەلماسى نارپەسەنى ئاسايى دروستكراوو، بەردىكىشى كەم بوو، شوشە بۆنىكىش كە تەنھا تا چارەگىكى گولوى تىدابوو.. قاقا پىي پىكەنن.. بەلام ئەو قوتابىيانە بە خىرايى پىكەننەكەيان ھەستاند، كاتى كە مامۇستا تۆمسۆن زۆر بە گەرمى و دلخۇشىيەو سەرسامى خۆى بە جوانى ملوانكەكەي تىدى دەرپى.. دوايىش كىردىيە مىلى، چەند دلۆپىك لە بۆنەكەشى كىردنە سەر مەچەكەكانى.

تىدى ئەو رۆژە دواي تەوابوونى خويىندى، يەكسەر لە قوتابخانە دەرەچوو بۇ مالەو بەگەرپتەو، بەلكو ماوئەكەي كەم چاوەرپى كىرد، بۇ ئەوئەي كە مامۇستا تۆمسۆن بىيىت و پىي بلىت: ئەمپۇ بۆنت لە بۆنى دايكم دەچىت..!!

كە قوتابىيەكان قوتابخانەيان بەجىھىشت.. مامۇستا تۆمسۆن زىاتر لە كاتزمىرىك، بە كول گىريا و خۆى پى ژىرنەدەبۆو.. چونكە تىدى ئەو شوشە گولوى بۇ ھىتابوو، كە دايكى لە خۆى دەدا، بۆنە خۇشەكەي دايكى لە مامۇستاكەيدا بە دەبىيىتەو.

لەو رۆژەو مامۇستا تۆمسۆن بىريارى دا، كە نەك تەنھا خويىندەو و بىركارى، بەلكو ھەموو وانەكان بە پۇلى پىنجەم بلىتەو، بىيىتە (مامۇستەئەي پۇل) ھەك، لەو رۆژەش بە دواو گىرگىيەكى تايبەتى بە تىدى دەدا، تىيىنى ئەوئەشى كىرد كە تىدى ھۇشى ھاتەو سەرخۆى، چالاكىيەكانى گەرانەو.. كە زىاتر ھانى دەدا، ھەلامدانەوئەي تىدى خىراتر دەبوو.

لە كۆتايى سالدا، تىدى بوو قوتابىيەكى جىاوازى پۇلەكەي و، لە ھەمووشيان زىرەكتر بوو، مامۇستا تۆمسۆن نازى پىدەدا و دەيلاوندەو.

دوای سالیك، مامۆستا تۆمسۆن، له سه‌ر ده‌رگای مالی خۆیان نووسراویکی بینی، كه تیدی قوتابی بۆی نووسیوو: "باشترین مامۆستایه كه له ژياندا بینییتم"

شه‌ش سال تیپه‌پی.. بچ ئه‌وه‌ی كه مامۆستا تۆمسۆن هیچ نووسراویکی تری له تیدی یه‌وه پیتیگات.. دوای ئه‌وه تیدی نامه‌یه‌کی بۆ نارد، له نامه‌كه‌یدا بۆی نووسیوو، كه قوناغی ئاماده‌یی ته‌واو كردووه، به سیتیهمی قوتابخانه‌كه‌ی ده‌رچوو نووسیوو: "تا ئیستا ئه‌و باشترین مامۆستایه كه به درێژی ژيانم بینییتم"

دوای چوار سالی تر، نامه‌یه‌کی تری له تیدی یه‌وه بۆ هات، ئه‌مجاره‌یان بۆی روون كردبووه، دوای ئه‌وه‌ی كه بڕوانامه‌ی به‌كالۆریۆسی وه‌رگرت، بڕیاری دا كه‌م زياتر له خۆیندندا بچیته پیشه‌وه.. بۆ جاریکی تر دلنایاى كردووه كه ئه‌و باشترین و خۆشه‌ویستین مامۆستایه كه به‌دریژایی ژيانم بینییتم.. به‌لام ئه‌مجاره‌یان ناوه‌كه‌ی هه‌ندێ درێژبوو، دكتور سیۆدۆر ئیف. ستۆدارد!!

چیرۆكه‌كه‌ تا ئیتره كۆتایی نه‌هات، له به‌هاری ئه‌و ساله‌دا، له تیدی یه‌وه نامه‌یه‌کی تری بۆ هات، تیدا نووسیوو، كه چاوی به‌ كچیک كه‌وتوو، كه ده‌خوازیت، پیتیش ئاگاداری كردبووه، كه پیش دوو سال باوكی كوچی دوایی كرد.

تیدی له نامه‌كه‌یدا، داوای له مامۆستا تۆمسۆن كرد، كه بیت و له ئاهانگی ژن گۆستنه‌وه‌كه‌یدا، له شوینی دایکی دابنیشیت.. مامۆستا تۆمسۆن زۆر به‌ پخۆشییه‌وه به‌ داواكه‌ی تیدی قایل بوو.. سه‌یریش له‌وه‌دا بوو، كه ملوانكه‌كه‌ی دایکی له‌ مل كردبوو، كه تیدی چهند سالیك له‌مه‌وبه‌ر، له جه‌ژنی له‌دایكبوونیدا پیتشه‌شی كردبوو، كه به‌ردیكی ناته‌واو بوو، له‌وه‌ش دلنایابوو كه هه‌مان بۆنی له‌ خۆی دابوو كه له‌ دوا جه‌ژنی له‌دایكبوونی پیتشه‌شی كردبوو.. هه‌ردووکیان باوه‌شیان به‌ یه‌كتیدا كرد. (دكتور ستۆدارد) به‌ گۆی (مامۆستا تۆمسۆن) ی دا چرپاند، وتی: "سوپاست ده‌كه‌م كه بڕوات به‌منه، زۆریش سوپاست ده‌كه‌م كه وات لێكردم، كه من گرنگم و، من به‌رز و جیاوازه‌بم .

مامۆستا تۆمسۆن، كه چاوه‌كانی پڕببون له‌ ئه‌سرینی شادی، وه‌لامی دایه‌وه و وتی: تو به‌ هه‌له‌داچووی، ئه‌وه تو بووی فیرتکردم، كه بيم به‌ مامۆستایه‌کی به‌رز و جیاواز، نه‌مه‌زانی كه چۆن فیربم، تا ئه‌وكاته‌ی كه تۆم بینی.

(* تیدی ستۆدارد، پزیشكی به‌ناوبانگی ئه‌مريكییه، به‌شیک تاییه‌تی هه‌یه له‌ نه‌خۆشخانه‌ی (میسۆدست) به‌ ناوی ناوه‌ندی (ستۆدارد) بۆ چاره‌سه‌ركردنی شیرپه‌نجه، كه له‌ هه‌موو ئه‌مريكادا، به‌ باشترین ناوه‌ند بۆ چاره‌سه‌ركردنی شیرپه‌نجه داده‌نری.

(* خویته‌رانی هیژا و دلسۆز: ژيان پره له‌ چیرۆك و له‌ به‌سه‌رهات و كاره‌سات، گه‌ر به‌ هیوا و گه‌شینییه‌وه لێیان بڕوانین، په‌ند و وانه‌ی به‌سوودیان لێوه‌رده‌گیرن.. مرۆفی ژیریش، له‌جی ناوك به‌ تویكل ناخه‌له‌تی.

